

Original Research Article

Blended Learning Outcomes Integrated with Self-Directed Learning in the Local Curriculum of the Course 'Phra Pathom Chedi and the Buddhist Way of Life' for Upper Secondary Students at the Non-Formal and Informal Education Centre, Mueang Nakhon Pathom District, Nakhon Pathom Province

ผลการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองหลักสูตรท้องถิ่นวิชา พระปฐมเจดีย์ วิถีพุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

Pornthip Rittirungruang^{1*}

พรทิพย์ ฤทธิรุ่งเรือง^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. Pornthip Rittirungruang*

พรทิพย์ ฤทธิรุ่งเรือง

Major Educational Technology Silpakorn
University, Thailand.

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

Email: pornthip_ritr@dole.go.th

คำสำคัญ:

ผลการเรียนแบบผสมผสาน, การจัดการเรียนรู้แบบ
นำตนเอง, หลักสูตรท้องถิ่น

Keywords:

Blended Learning Outcomes, Self-
Directed Learning, Local Curriculum

Article history:

Received: 02/07/2025

Revised: 19/07/2025

Accepted: 16/08/2025

Available online: 08/09/2025

How to Cite:

Rittirungruang, P. (2025). Blended Learning Outcomes Integrated with Self-Directed Learning in the Local Curriculum of the Course 'Phra Pathom Chedi and the Buddhist Way of Life' for Upper Secondary Students at the Non-Formal and Informal Education Centre, Mueang Nakhon Pathom District, Nakhon Pathom Province. *Journal Dhamma for Life*, 31(3), 739-756.

ABSTRACT

This research aimed to: (1) develop a blended learning model integrated with self-directed learning in the local curriculum of the course Phra Pathom Chedi and the Buddhist Way of Life for upper secondary students at the Non-Formal and Informal Education Centre, Mueang Nakhon Pathom District; (2) examine students' self-directed learning behaviors in relation to the blended learning outcomes of the aforementioned course; (3) study the learning achievement in the topic History of Phra Pathom Chedi through a blended learning approach combined with self-directed learning; and (4) assess student satisfaction with the blended learning model integrated with self-directed learning in the local curriculum. The study involved 40 upper secondary students selected through simple random sampling. Research instruments included: (1) a structured interview form, (2) a self-directed learning lesson plan, (3) blended learning activities, (4) a knowledge assessment test, and (5) a learning satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent t-test.

The findings revealed that: (1) the quality of the blended learning lessons, as evaluated by experts, was rated at a very high level ($M = 4.64$, $S.D. = 0.44$), particularly in terms of

content ($M = 4.67$, $S.D. = 0.38$) and assessment components ($M = 4.58$, $S.D. = 0.57$); (2) students demonstrated a very high level of self-directed learning behavior ($M = 21.57$, $S.D. = 1.69$), and their post-test scores were significantly higher than pre-test scores at the .01 level of significance ($t = 3.957$), reflecting the effectiveness of the learning model in enhancing students' ability to learn independently through online lessons and blended learning activities.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง หลักสูตรท้องถิ่น วิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนของ นักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนแบบผสมผสาน วิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบ ผสมผสานโดยการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรื่อง ประวัติพระปฐมเจดีย์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 4) เพื่อศึกษาความพึง พอใจของผู้เรียนต่อผลการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง หลักสูตรท้องถิ่น วิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 40 คน ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน 4) แบบทดสอบวัดความรู้ และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพบทเรียนแบบผสมผสานได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.64$, $S.D. = 0.44$) โดยเฉพาะด้านเนื้อหา ($M = 4.67$, $S.D. = 0.38$) และด้านการประเมินผล ($M = 4.58$, $S.D. = 0.57$) 2) นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองในระดับดีมาก ($M = 21.57$, $S.D. = 1.69$) และ คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.957$) สะท้อนถึง ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านบทเรียนออนไลน์ร่วมกับ กิจกรรมแบบผสมผสาน

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องเข้าใจความแตกต่างด้านพัฒนาการสติปัญญา และความสนใจ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่มีวินัย ใฝ่รู้ และมีคุณธรรม ผ่านการศึกษาที่ทั่วถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ พ.ร.บ.การศึกษานอกระบบฯ พ.ศ. 2551 สนับสนุนการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยเน้นความยืดหยุ่น สอดคล้องกับชีวิตจริง และการคิดเป็น สำนักงาน กศน. จึงส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์และ Digital Literacy ผ่านการเรียนรู้แบบพบกลุ่ม ทางไกล และด้วยตนเอง พร้อมใช้สื่อออนไลน์ เช่น YouTube และ Facebook อย่างสร้างสรรค์ (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การศึกษาตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 8 ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการมีส่วนร่วมของสังคม แนวคิดนี้มีรากฐานจากศาสนาและปรัชญา เช่น คำสอนในคัมภีร์กุรอ่าน และแนวคิดของคอกินีอุส ที่เชื่อในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยยูเนสโกได้สนับสนุนผ่านเวทีนานาชาติ Hiemstra (1994) และ Dixon (1992) เห็นว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผน วิเคราะห์ และพัฒนาได้ด้วยตนเอง แม้ไม่มีผู้ช่วย โดยตั้งอยู่บนแนวคิดมานุษยนิยมที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถเติบโตได้หากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งหลักการนี้ถูกนำไปใช้ในหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ที่เน้นการเรียนรู้จากท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้อย่างคงเน้นการบรรยาย ซึ่งขัดแย้งกับแนวทางใหม่ งานวิจัยจากฮาร์วาร์ดพบว่า การฟังบรรยายช่วยจำได้เพียง 5% ขณะที่การสอนผู้อื่นช่วยจำได้ถึง 90% และงานวิจัยในสหรัฐฯ พบว่า Blended Learning เพิ่มผลสัมฤทธิ์ได้มากถึง 110%

การเรียนรู้แบบนำตนเองจึงเหมาะกับยุคที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โดยเน้นการเรียนรู้ตามความสนใจนอกกรอบห้องเรียน ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์ (2531) และสุรกุล เจนอบรม (2532) เสนอรูปแบบ เช่น การสำรวจตนเอง จัดบันทึก วางแผน และเรียนรู้จากชุมชน โดยเฉพาะในช่วงโควิด-19 ที่การเรียนรู้ผสมผสานผ่าน On-site และ On-demand ถูกนำมาใช้มากขึ้น ผู้วิจัยจึงประยุกต์แนวคิดนี้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชา “พระปฐมเจดีย์ วิถีพุทธ” สำหรับนักศึกษา กศน. มัชฌิมปลาย เพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม รักชาติ ศาสนา ท้องถิ่น และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามแนวทางของหลักสูตร พ.ศ. 2551

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมและศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อหลัก ได้แก่

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมกับการเรียนรู้ออนไลน์ โดยมีการจัดสัดส่วนของการเรียนรู้ออนไลน์อยู่ระหว่างร้อยละ 30 ถึง 79 ของเนื้อหาทั้งหมด (Horn & Staker, 2011) แนวทางนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเวลา สถานที่ และวิธีการเรียนรู้ได้อย่างยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รูปแบบของการเรียนรู้แบบผสมผสานประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. การจัดกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. เนื้อหาออนไลน์ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้อย่างอิสระ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุกและการมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้
4. การประเมินผล ที่มีความหลากหลายทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์
5. แหล่งอ้างอิงและทรัพยากรการเรียนรู้ ที่สนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลและสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ

จากการศึกษาของ Carman (2005) พบว่า ผู้เรียนที่อยู่ในระบบการเรียนรู้แบบผสมผสานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่อยู่ในระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมถึงร้อยละ 110 ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพและศักยภาพของการเรียนรู้รูปแบบนี้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed Learning)

การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทในการริเริ่ม วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นเป็นหลัก (Knowles, 1975) ผู้เรียนมีอิสระในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะ (Hiemstra, 1994) ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเองประกอบด้วย ความสนใจในการเรียนรู้ ความสามารถในการกำกับดูแลและจัดการตนเองในการเรียน และความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการเรียนรู้ลักษณะนี้มีความสอดคล้องกับบริบทของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ตลอดชีวิต

(Lifelong Learning) โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง การเรียนรู้อย่างยืดหยุ่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพตนเอง ตามแนวคิดของ วิลพร มณีนันท์ (2539) การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองมีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่

1. การสำรวจตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน และความสนใจของตน
2. การวางแผนการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ
3. การจัดเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ทั้งจากสื่อสิ่งพิมพ์ เทคโนโลยี หรือบุคคลผู้เชี่ยวชาญ
5. การสร้างแรงจูงใจภายใน เพื่อผลักดันให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ทักษะในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับการสร้างผู้เรียนที่สามารถปรับตัวและเติบโตอย่างยั่งยืนในสังคมแห่ง การเปลี่ยนแปลง

วิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center Method)

วิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center Method) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งครูจัดเตรียมไว้ใน ศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ กิจกรรมสามารถดำเนินได้ทั้งในรูปแบบรายบุคคลและกลุ่มย่อย ทั้งนี้ครูมีบทบาทสำคัญใน ฐานะผู้ออกแบบกิจกรรม ผู้แนะนำแนวทางการเรียนรู้ และผู้ประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบศูนย์การเรียนรู้ มีลักษณะเฉพาะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ตลอดจนสามารถแสวงหา ความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย การประเมินผลในแนวทางนี้นิยมใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งครอบคลุมเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) การสังเกต พฤติกรรม โครงการงาน (Project-based Assessment) และการสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อประเมินทักษะการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ทั้งนี้ การประเมิน ลักษณะดังกล่าวสามารถสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างรอบด้านและเป็นธรรม (Griffin, 1993) แนวทางการ สอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ส่งเสริมความเป็นอิสระในการ เรียนรู้ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง

หลักสูตร กศน.

หลักสูตรการศึกษานอกระบบ พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นโดยยึดหลักความยืดหยุ่นทั้งด้านเนื้อหา เวลา และวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน วิถีชีวิต และสภาพสังคมของชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม อาทิ ครอบครัว ชุมชน สถาน ประกอบการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน (กศน. 2551) หลักสูตรดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มี

คุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ทักษะในการดำเนินชีวิต ทักษะอาชีพ และสามารถเป็นพลเมืองดีของสังคม โดยการจัดการศึกษาครอบคลุมทั้งสิ้น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับประถมศึกษา
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

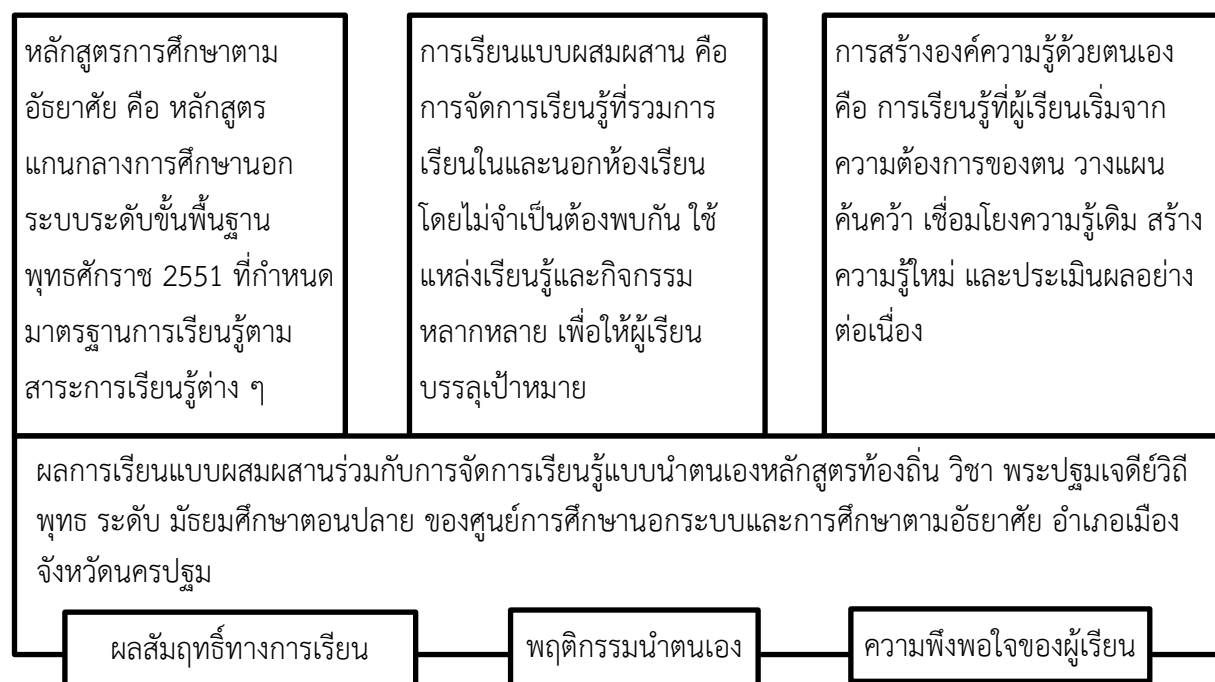
เนื้อหาหลักสูตรครอบคลุม 5 สาระการเรียนรู้หลัก ได้แก่

1. สาระการเรียนรู้ด้านภาษา
2. ด้านคณิตศาสตร์
3. ด้านวิทยาศาสตร์
4. ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. ด้านการดำรงชีวิตและทักษะอาชีพ

นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้สามารถจัดวิชาเฉพาะเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่นและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น วิชา “พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ” ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเชื่อมโยง การศึกษากับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในระดับท้องถิ่น

โดยรวมแล้ว หลักสูตรการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2551 ถือเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการศึกษา ตลอดชีวิต และส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาในสังคมไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการเรียนแบบผสมผสานรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง หลักสูตรท้องถิ่น วิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนำตนเองของนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนแบบผสมผสาน วิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบผสมผสานโดยการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรื่อง ประวัติพระปฐมเจดีย์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อผลการเรียนแบบผสมผสานรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง หลักสูตรท้องถิ่น วิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการเรียนรู้แบบนำตนเองในรายวิชาพระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองในระดับสูง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังได้รับการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง จะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากต่อการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการเรียนรู้แบบนำตนเองในรายวิชาพระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ

ระเบียบวิธีในการวิจัย

เพื่อให้เกิดการดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลทางสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ บทความวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาจัดทำโครงงานวิจัย ขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษานำเสนอโครงงานวิจัยต่อภาควิชา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข นำไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีวิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผล การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานการวิจัยนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษาตามหลักสูตร

ประชากร

ประชากรคือ นักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปี 2562 ของ กศน. อำเภอเมืองนครปฐม จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐมซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 40 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการเรียนแบบนำตนเอง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการนำตนเองในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3 ด้าน (เนื้อหา, สื่อผสม, การจัดการเรียนรู้) 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 แผน 3) แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน-หลังเรียน (30 ข้อ) และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ด้าน (เนื้อหา, สีสัน, กิจกรรมการเรียนรู้ ตรวจสอบความสอดคล้องของเครื่องมือโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทดสอบความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ แก้ไขและปรับปรุงเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เก็บข้อมูล ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (Pre-test) จัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน + นำตนเอง วัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Post-test) สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเอง เก็บแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ IOC สำหรับตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ คำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้ t-test for dependent samples เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังเรียน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพสื่อบทเรียนออนไลน์ แบบผสมผสานร่วมกับการจัดการเรียนแบบนำตนเองหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง พระปฐมเจดีย์วิสุทธิ

การประเมินคุณภาพสื่อแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การออกแบบ (Design) 2) เทคโนโลยีความจริงเสริม (AR Technology) และ 3) การใช้งาน (Usability) โดยวิเคราะห์จากบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง ครูผู้สอนจำนวน 3 ท่านประเมินด้านการออกแบบ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมินด้านเนื้อหา ด้วยแบบประเมินที่ออกแบบเฉพาะสำหรับบทเรียนลักษณะนี้

ตารางที่ 1 การประเมินคุณภาพของสื่อบทเรียนออนไลน์ด้านเนื้อหา

ข้อ	รายการในการประเมิน	ผลการประเมิน		ระดับคุณภาพ
		$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านเนื้อหา (Content)				
1.	วัตถุประสงค์ของ บทเรียนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง มีความชัดเจนสอดคล้องเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
2.	เนื้อหาในบทเรียนออนไลน์ เพื่อการศึกษา มีความ	5.00	0.00	ดีมาก
3.	ชัดเจน เข้าใจง่าย	5.00	0.00	ดีมาก
4.	เนื้อหามีความถูกต้องตามหลักสูตร มี	4.67	0.47	ดีมาก
5.	แหล่งข้อมูลอ้างอิงที่ชัดเจน เชื่อถือได้	4.67	0.47	ดีมาก
6.	ปริมาณเนื้อหาแต่ละหน่วยมีความเหมาะสม	4.33	0.47	ดี
7.	ความยากง่ายของเนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5.00	0.00	ดีมาก
8.	การจัดลำดับเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก
รวม		4.85	0.16	ดีมาก
2. ด้านการประเมินผล				
1.	แบบทดสอบมีความเหมาะสมสอดคล้องกับ	4.67	0.47	ดีมาก
2.	วัตถุประสงค์	5.00	0.00	ดี
3.	ความยากง่ายของแบบทดสอบมีเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก
4.	การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน บทเรียนออนไลน์ แบบผสมผสานโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง	5.00	0.00	ดีมาก
	ภาพรวมของสื่อด้านเนื้อหา	4.67	0.47	ดีมาก
	รวม	4.79	0.15	ดีมาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.79 (S.D. = 0.15) อยู่ในระดับดีมาก รายด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.38) และด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.57) อยู่ในระดับดีมากทั้งสองด้าน

ตารางที่ 2 การประเมินคุณภาพของสื่อบทเรียนออนไลน์ด้านการออกแบบ

ข้อ	รายการในการประเมิน	ผลการประเมิน		ระดับคุณภาพ
		$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านออกแบบบทเรียน				
1.	มีการนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	5.00	0.00	ดีมาก
2.	มีการให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (จุดประสงค์ , เมนูต่างๆ)	5.00	0.00	ดีมาก
3.	การออกแบบเมนูมีความน่าสนใจของผู้เรียนได้	4.67	0.47	ดีมาก
4.	การออกแบบมีความน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้	4.67	0.47	ดีมาก
5.	รูปแบบของบทเรียนออนไลน์ที่นำมาใช้ความ	5.00	0.00	ดีมาก
6.	เหมาะสมกับเนื้อหา	5.00	0.00	ดี
7.	บทเรียนออนไลน์สามารถยืดหยุ่นได้และตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน	4.67	0.47	ดีมาก
8.	รูปภาพประกอบตรงตามเนื้อหาที่จะนำเสนอ	4.67	0.47	ดีมาก
รวม		4.83	0.24	ดีมาก
2. ด้านการใช้งาน				
1	การใช้งานบทเรียนออนไลน์ มีความสะดวกไม่ยุ่งยาก	5.00	0.00	ดีมาก
2.	เมนูง่ายต่อการใช้งาน	4.67	0.47	ดี
3.	ความรวดเร็วในการเข้าใช้งานบทเรียนออนไลน์	4.67	0.47	ดีมาก
4.	การเชื่อมโยงเมนูต่าง ๆ	5.00	0.00	ดีมาก
5.	แอปพลิเคชันสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.83	0.24	ดีมาก
ภาพรวมของสื่อด้านการใช้งาน		4.67	0.24	ดีมาก
รวม		4.83	0.24	ดีมาก

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านการออกแบบ โดยครูผู้สอน พบว่าค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.83 (S.D. = 0.24) อยู่ในระดับดีมาก รายด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบบทเรียน ($\bar{X}$ = 4.83, S.D. = 0.24) และด้านการใช้งาน ($\bar{X}$ 4.67, S.D. = 0.24) อยู่ในระดับดีมากเช่นกัน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาพฤติกรรมการนำตนเองของนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนแบบผสมผสาน วิชา พระปฐมเจดีย์วิสุทธิ ของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 3 การศึกษาพฤติกรรมการนำตนเองของนักศึกษา

ข้อ	รายการในการประเมิน	ผลการประเมิน		ระดับคุณภาพ
		$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพบกลุ่ม				
1.	รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองที่รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	3.48	0.50	ดีมาก
2.	ความร่วมมือในการทำงาน	3.33	0.69	ดีมาก
3.	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	3.50	0.55	ดีมาก
รวม		3.43	0.58	ดีมาก
2. ด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (กรต.)				
1.	การวางแผนการทำงาน	3.50	0.59	ดีมาก
2.	ความตรงต่อเวลา	3.45	0.55	ดีมาก
3.	ทำงานเรียบร้อยรอบคอบ	3.43	0.67	ดีมาก
	รวม	3.46	0.60	ดีมาก
3. การสร้างองค์ความรู้				
1	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.45	0.71	ดีมาก
2	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.43	0.63	ดีมาก
3	นำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	3.67	0.54	ดีมาก
ภาพรวมของการสร้างองค์ความรู้		3.51	0.62	ดีมาก
รวม		3.47	0.60	ดีมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.47 , S.D.=0.60 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. = 0.58) อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (กรต.) ($\bar{X}$ = 3.46, S.D. = 0.60) อยู่ในเกณฑ์ดีมากและด้านการการสร้างองค์ความรู้ ($\bar{X}$ = 3.51, S.D. = 0.62) อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการแบบผสมผสาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรื่อง พระปฐมเจดีย์ วิถีพุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายการวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการเรียนบทเรียนแบบผสมผสานรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนด้วยแบบผสมผสาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	Sig.
ทดสอบก่อนเรียน	40	18.95	1.45	39.57	0.001
ทดสอบหลังเรียน	40	33.55	2.92		

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเรียนรู้ก่อนเรียนของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.45 เมื่อนำมาทดสอบค่า t ได้เท่ากับ 3.644 กล่าวคือผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเฉลี่ยสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการเรียนรู้หลังเรียนของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 2.92 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เมื่อนำมาทดสอบค่า df ได้เท่ากับ 39.57 กล่าวคือคะแนนความสามารถในการเรียนแบบผสมผสานรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของนักศึกษาเฉลี่ยสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนด้วย บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง วิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ สำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิเคราะห์ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 40 คน ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองในรายวิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ในทุกด้าน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.66) โดยเห็นว่าปริมาณเนื้อหาในแต่ละหน่วยเหมาะสม ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.71) เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะกับระดับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.65) และเนื้อหาที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.63)
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.75) โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ฝึกคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือการส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.76) และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.78)
3. ด้านการออกแบบบทเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.82) โดยเห็นว่าการนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74) การออกแบบโดยรวมมีความดึงดูด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.79) และภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.63)

4. ด้านการใช้บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน นักเรียนพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.68) โดยบทเรียนช่วยให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และสื่อสารกับผู้อื่นได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.57) อีกทั้งยังส่งเสริมให้มีทักษะในการเรียนรู้แบบนำตนเอง ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.65)

อภิปรายผล

ผลการประเมินคุณภาพสื่อบทเรียนออนไลน์ แบบผสมผสานร่วมกับการจัดการเรียนแบบนำตนเอง หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ จากผลการศึกษา พบว่า การประเมินคุณภาพใน 3 ด้าน ได้แก่ การออกแบบ เทคโนโลยี AR และการใช้งาน โดยครูผู้สอน 3 ท่านประเมินว่า ด้านการออกแบบและด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะความชัดเจนของบทเรียน การใช้งาน และการประเมินผล สะท้อนว่าโครงสร้างบทเรียนมีคุณภาพ เหมาะกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และการใช้เทคโนโลยี AR ช่วยเสริมประสบการณ์เรียนรู้ให้สมจริงและน่าสนใจยิ่งขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของปาณิสรา จิตรประทักษ์ (2553) ที่พบว่า การเรียนแบบผสมผสานช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่นเดียวกับงานของพรทิพย์ที่ระบุว่าผลการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับวรยุภัสร์ ปานอำพันธ์ (2560) ที่ชี้ว่า แม้เนื้อหาจะต่างกัน แต่แนวทางการออกแบบกิจกรรมแบบผสมผสานมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกัน

ผลการการศึกษาพฤติกรรมนำตนเองของนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนแบบผสมผสาน วิชา พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จากผลการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพบกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.) และการสร้างองค์ความรู้ สะท้อนว่านักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเอง ซึ่งส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การจัดการเวลา และความรับผิดชอบต่องานของตนเอง อันเป็นทักษะสำคัญในโลกยุคใหม่ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานของธันนกร พวงคำ (2555) ที่พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในระดับสูงเมื่อเรียนรู้แบบนำตนเอง และตรงกับ Rovai & Jordan (2004) ที่ระบุว่า การเรียนรู้รูปแบบนี้ช่วยส่งเสริมความรู้สึกร่วมกัน ความรับผิดชอบ และการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งปรากฏชัดในรายวิชาพระปฐมเจดีย์ฯ ที่นักศึกษามีส่วนร่วมและสร้างองค์ความรู้ร่วมกันอย่างเด่นชัด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบผสมผสาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรื่อง พระปฐมเจดีย์วิถีพุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่ 18.95 และหลังเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 33.55 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก โดยผลต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการนำตนเองมีประสิทธิภาพสูง ช่วยพัฒนาความรู้และความเข้าใจของนักศึกษาได้อย่างแท้จริงสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาณิสรา จิตรประทักษ์ (2553) พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลวิจัยในเรื่องพระปฐมเจดีย์ฯ ที่แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับ สุภิดา เทียงจันทร์ (2559) พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้นในทุก

กลุ่มผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลของการเรียนแบบผสมผสานที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนด้วย บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง วิชา พระปฐมเจดีย์วิถิปุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากผลการศึกษา พบว่า ด้านเนื้อหา เหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย โดยเฉพาะระดับความยากและปริมาณเนื้อหาที่สอดคล้องกับผู้เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ด้านการออกแบบบทเรียน ดึงดูดความสนใจ นำเข้าสู่บทเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาพประกอบที่เหมาะสม และด้านการใช้บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน ช่วยให้สามารถค้นคว้าเพิ่มเติม สื่อสารกับผู้อื่น และพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของเจษฎาเมฆะสุวรรณโรจน์ (2549) พบว่า เนื้อหามีความเหมาะสม ชัดเจน และเข้าใจง่าย ความเหมาะสมของสื่อในแต่ละกลุ่มสาระ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับของสุภิดา เทียงจันทร์ (2559) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานรู้สึกมีแรงจูงใจ มีความเข้าใจง่าย สะท้อนถึงผลการเรียนรู้ที่บทเรียนออนไลน์มีประสิทธิภาพสูง และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

สรุป

จากการศึกษาผลการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองหลักสูตรท้องถิ่น วิชา พระปฐมเจดีย์วิถิปุทธ สำหรับนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม พบว่า คุณภาพของสื่อ บทเรียนออนไลน์ ได้รับการประเมินจากครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญในระดับดีมาก ทั้งด้านเนื้อหา การออกแบบ และการใช้งาน โดยเฉพาะด้านการออกแบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.83$) พฤติกรรมนำตนเองของผู้เรียนนักศึกษา มีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.47$) ทั้งในด้านการมีส่วนร่วม การวางแผนเรียนรู้ และการสร้างองค์ความรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 33.55$) สูงวก่อนเรียน ($\bar{X} = 18.95$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนรูปแบบนี้มีประสิทธิภาพ ความพึงพอใจของนักศึกษา นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการใช้บทเรียนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง และการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการเรียนรู้แบบนำตนเองในบทเรียนท้องถิ่นนี้ สามารถพัฒนาทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ และความพึงพอใจของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรส่งเสริมให้มีการขยายผลสู่รายวิชาอื่นหรือในบริบทการศึกษานอกระบบเพิ่มเติมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ควรส่งเสริมการพัฒนาและใช้บทเรียนออนไลน์ที่มีการออกแบบอย่างมีคุณภาพ ทั้งในด้านเนื้อหา การจัดโครงสร้างบทเรียน และการใช้เทคโนโลยีเสริม เช่น AR เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและความเข้าใจ โดยอิงมาตรฐานการออกแบบที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอน
2. ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเอง สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมหรือแนวทางสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การวางแผนการเรียนรู้ การตั้งเป้าหมาย และการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการในบทเรียนและการนิเทศจากครูผู้สอน
3. ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ควรนำรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการเรียนแบบนำตนเอง ไปใช้ในวิชาอื่นหรือบริบทการศึกษานอกระบบอย่างเป็นระบบ เพราะจากผลการทดสอบพบว่า มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ
4. ด้านการพัฒนาประสบการณ์และความพึงพอใจของผู้เรียน ควรให้ความสำคัญกับประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยออกแบบบทเรียนให้ดึงดูด เข้าใจง่าย มีปฏิสัมพันธ์ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม รวมถึงส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษากลุ่มนักเรียนจากศูนย์การเรียนรู้หรือพื้นที่ที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความครอบคลุมและตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนในบริบทต่าง ๆ
2. เปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานกับรูปแบบอื่น เช่น ห้องเรียนปกติ ออนไลน์เต็มรูปแบบ หรือเทคโนโลยีอื่น เช่น VR, AI เพื่อวิเคราะห์ข้อดี-ข้อจำกัดของแต่ละแนวทาง
3. ติดตามผลในระยะยาว เพื่อประเมินผลของการเรียนรู้แบบนำตนเองที่มีต่อทักษะชีวิต เช่น ความรับผิดชอบ การวางแผน และความคิดสร้างสรรค์
4. ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น สัมภาษณ์เชิงลึก หรือสังเกตพฤติกรรม เพื่อเข้าถึงประสบการณ์และความรู้สึกของผู้เรียนที่แบบสอบถามอาจไม่ครอบคลุม
5. หากใช้ AR หรือเทคโนโลยีเฉพาะ ควรประเมินผลเฉพาะด้าน เช่น ความเข้าใจเนื้อหา การจดจำ และแรงจูงใจ เพื่อพัฒนาบทเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิริสตี โลนกา. (2563). การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อการพัฒนาสมรรถนะข้ามพิสัย: กรณีศึกษา ประเทศฟินแลนด์. *Journal of Liberal Art of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi*, 3(3), 414-428.
- เจษฎา เมฆะสุวรรณโรจน์. (2549). การพัฒนาระบบอีเลิร์นนิ่งแบบผสมผสาน กรณีศึกษา: โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์. (2531). ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) กับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning). กรุงเทพฯ: หน่วยแพทย์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธันนกร พวงคำ. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะพื้นฐานการสร้างความรู้ วิชา ส 31104 ประวัติศาสตร์ 2 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปาณิสรา จิตรประทักษ์. (2553). การศึกษาผลการเรียนรู้แบบสืบเสาะด้วยการเรียนแบบผสมผสาน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรยุทธ์ ปานอำพันธ์. (2560). ผลการเรียบแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ภาษาซีพลัสพลัส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีแบบการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลพร มณีพันธ์. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของพยาบาลประจำการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกิตา เทียงจันทร์. (2559). ผลการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์ด้วยกลวิธีการแก้ปัญหา STAR วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวมิยวศรธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์). วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรกุล เจนอบรม. (2532). แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- Carman, J. M. (2005). *Blended learning design: Five key ingredients*.
- Dixon, N. M. (1992). *Organizational learning: A review of the literature with implications for HRD professionals*. Human Resource Development Quarterly, 3(1), 29–49.
- Griffin, C. (1993). *Adult education as social policy*. London: Croom Helm.

-
- Hiemstra, R. (1994). *Self-directed learning*. In T. Husén & T. N. Postlethwaite (Eds.), *The International Encyclopedia of Education* (2nd ed.). Oxford: Pergamon Press.
- Horn, M. B., & Staker, H. (2011). *The rise of K-12 blended learning*. Innosight Institute.
- Knowles, M. S. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. New York: Association Press.
- Rovai, A. P., & Jordan, H. M. (2004). *Blended learning and sense of community: A comparative analysis with traditional and fully online graduate courses*. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 5(2), 1–13.

